

<div><div> </div></div>
<p>ادامه از صفحه اول</p>

آیا یخ مشارکت در انتخابات آب می‌شود؟

حتی بیش از نیمی از پرسش‌شوندگان نظرسنجی ایسپا گفته‌اند تحت هیچ شرایطی در انتخابات ریاست‌جمهوری شرکت نمی‌کنند. این نظرسنجی‌ها مؤید پیش‌بینی‌های مختلفی است که صاحب‌نظران و تحلیلگران در نوشته‌ها و سخنان خود از افکار عمومی ارائه داده‌اند. آیا یخ مشارکت در انتخابات پیش‌رو آب می‌شود؟

۱- شرایط عینی زندگی شهروندان به‌ویژه شرایط اقتصادی، اعم از گرانی کالاهای مورد نیاز، گرانی مسکن و نیز گرانی کرایه منزل، بی‌کاری گسترده به‌ویژه بی‌کاری تحصیلکرده‌ها، افزایش فقر و شکاف طبقاتی و مواردی از این دست مهم‌ترین متغیرهای اثرگذار بر نارضایتی از وضعیت فعلی است اما در کنار این عوامل عینی نباید از عوامل ذهنی و روانی چون تصور جامعه از حجم و میزان فساد و رانت‌خواری، نیاز جامعه و شهروندان به شادی و آزادی‌های فرهنگی و اجتماعی، ناکارآمدی سیستم اداره کشور غافل بود. این عوامل روانی و ذهنی نیز نقش بااهمیتی در میزان مشارکت دارد. شوربخانه در شرایط فعلی هم‌افزایی قابل‌توجهی میان عوامل عینی و ذهنی و روانی در نارضایتی و حتی استهلاک سرمایه اجتماعی ایفا می‌کند. یعنی همسویی عوامل عینی و عوامل ذهنی مؤثر بر رفتار انتخاباتی شهروندان به‌گونه‌ای مستقیم و مثبت است که بر نارضایتی به‌صورت افزایشی دامن زده و موجب تعمیق نارضایتی‌ها و در نتیجه تمایل به مشارکت دارد. از این منظر می‌توان بروز رویدادهایی چون وقایع درناک آبان‌ماه ۱۳۹۸ را هم تحلیل کرد!

۲- سیستم سیاسی نقش مهمی در تعدیل یا حتی تشدید این وضعیت در هفته‌های آتی خواهد داشت. یعنی شکل‌گیری ایدم و اطمینان نسبی نسبت به آینده وابسته به رویکردهای حاکمیت در این شرایط دشوار است. شواهد ومستندات فراوانی مؤید این نظریه است که رفتار و رویکرد حاکمیت اثر مشهودی در افزایش یا کاهش مشارکت ایفا خواهد کرد. تجربه انتخابات دوم خرداد ۱۳۷۶، خرداد ۱۳۸۸ و حتی انتخابات سال ۱۳۹۶ نمونه‌هایی از ایجاد انگیزه برای مشارکت در انتخابات در شرایط حساس کشور است. اگر امید به یکباره جوانه زند می‌توان بر خلاف پیش‌بینی‌ها باز مشارکتی بالا را شاهد بود. یعنی فضای روانی جامعه را برای تغییرات واقعی در آینده امیدوار کرد. تغییر رویکرد شورای نگهبان و تأیید صلاحیت چهره‌های مؤثر سِر افکار عمومی یکی از مهم‌ترین متغیرهای مؤثر بر افزایش میل به مشارکت به میان شهروندان است. تأیید افرادی چون مصطفی تاجزاده، محمود احمدی‌نژاد و دیگر چهره‌های اثرگذار مهم مشهودی در افزایش شورونشاط انتخاباتی خواهد داشت. بر همین منبأ تغییر رویکرد صداوسیما جمهوری اسلامی و افزایش مشارکت انتخاباتی، هماهنگی اصلِ این‌سلاطین سابق پیش‌ازپیش بر ایجاد مشارکت در انتخابات خواهد افزود. ۳- برخی گزارش‌های غیررسمی حاکی است که انتخابات شورهاها و تأیید صلاحیت حضور نامزدهای پرشمار برای عضویت در شورها در شهرستان‌ها یکی از ابزارهای اثرگذار در افزایش مشارکت انتخاباتی است. این موضوع حتی در برخی نقاط و مراکز استان‌های کشور با این حدس و گمانه همراه شده که تأیید صلاحیت برخی چهره‌ها برای حضور در انتخابات شورهای شهر با همین هدف صورت گرفته است تا بر میزان مشارکت در انتخابات افزوده شود! اگر این فرض صحت داشته باشد. حتی برخی گمانه‌زنی‌ها حاکی است که ممکن است در آستان این دوره شعارهای قوم و قبیله‌گرایانه در انتخابات بیش‌ازپیش سر داده شود! این رویکرد اگر واقعیت داشته باشد، ضمن آنکه با وحدت و انسجام ملی و منافع ملی در تعارض است، همچنین نظری بر سوابق انتخابات پیشین شوراها به خصوص در دور دوم شوراها در سال ۱۳۸۱ نشان می‌دهد حضور افراطی‌ها اثر مشهودی در افزایش مشارکت در انتخابات نداشته و تنها بر مسائل و مشکلات حتی تنش‌های آتی در مناطق خواهد افزود! تجربه مشارکتی و ارسال کمک‌های شهروندان ایرانی در شرایط ویژه‌ای چون زلزله کرمانش، زلزله آذربایجان شرقی، سیل خوزستان یا اهدافی خون در شرایط ویژه یا ابراز شادی گسترده ملی پس از امضای برجام و مانند آن حاکی است که ملت ایران بیش از هر دوره دیگری میل و اشتیاقی شگرف برای ساختن ایران آباد و آزاد دارد و در هر شرایطی به شکلی میل خود را بروز داده و در روزهای سخت نیز یاری هم‌وطنان را در اولویت قرار داده است. با این زمینه‌ها، مسئولان کشور می‌توانند با رویکردی کارشناسی شده و عقلایی و دوراندیشانه و مبتنی بر منافع ملی اثر مشهودی در بازکردن قفل پیش‌روی انتخابات داشته باشد؛ هرچند نشانه‌های کمی از اراده نهادهای ناظر برای بازشدن این قفل مشاهده می‌شود! بازشدن یخ انتخاباتی یا حضور سلیقه‌های مختلف و افزایش رقابت‌های انتخاباتی، حافظ منافع ملی و استیفای حقوق ملت در این شرایط حساس داخلی و منطقه‌ای است.

علی ایوبی: سنت نام‌نویسی مدعیان اصلی انتخابات ریاست‌جمهوری در روز آخر ثبت‌نام، این بار نیز تکرار شد. سیاستمداران سرشناس دو طیف اصلاح‌طلب و اصولگرا از هشت صبح روز گذشته با فواصل کوتاه به ساختمان ستاد انتخابات در وزارت کشور آمدند تا در صورت تأیید صلاحیت از سوی شورای نگهبان خود را در معرض رأی مردم قرار دهند.

محسن هاشمی: اصلاح‌طلب میانه‌رو هستم

سرخ‌خیزترین چهره دیروز، محسن هاشمی، فرزند آیت‌الله هاشمی‌فروسنجانی و رئیس شورای شهر تهران بود. او بعد از ثبت‌نام در جمع خبرنگاران گفت که عنوان برنامه‌های من «رفاه و عدالت» و همان‌گونه که پدرم با دولت کار و سازندگی توانستند خرابی‌های جنگ و محرومیت‌ها را برطرف کنند، ما نیز می‌توانیم با اراده ملی آسیب‌های وارده را به رفاه و توسعه و معیشت مردم و اعتماد عمومی جبران کنیم.

هاشمی عنوان کرد: «هدف «دولت رفاه و عدالت» رفاه و توسعه و معیشت مناسب و البته عدالت به معنای مبارزه با تبعیض و فساد است.» او همچنین گفت که فکر می‌کنم در کوتاه‌مدت باید به فکر حل مشکلات معیشتی مردم باشیم و در میان‌مدت بتوانیم رشد اقتصادی را که در کشور دچار رکود و حتی منفی شده است، جبران کنیم. محسن هاشمی درباره ائتلاف اصلاح‌طلبان و احتمال حمایت این جناح از علی لاریجانی گفت: «از ۱۴ نامزد پیشنهادی احزاب اصلاح‌طلب خواسته شد ثبت‌نام کنند و بعد از ثبت‌نام و تأیید صلاحیت نسبت به اعلام کاندیدای اصلح اقدام خواهد شد.»

او درباره رایزنی با اسحاق جهانگیری برای کاندیداتوری، عنوان کرد: «آقای جهانگیری از بزرگان اصلاح‌حات هستند و تجربیات زیادی در دولت‌های مختلف دارند و من از ایشان مشورت گرفتم و ایشان پیشنهاد کردند که در انتخابات ثبت‌نام کنم.» او البته گفت که خود را یکی اصلاح‌طلب میانه‌رو می‌داند.

علی لاریجانی: با کسی رایزنی نکردم

دیگر سیاستمدار سرخ‌خیز، علی لاریجانی رئیس پیشین مجلس بود. او بعد از نام‌نویسی، در جمع خبرنگاران گفت با کلید جادویی و سوپرمن‌بازی و داغ و درفش نمی‌توان مشکلات را حل کرد. او سپس گفت: «عهده‌ای اداره کشور را از مسیر حکمت و عقل خارج کرده‌اند و با سوارشدن بر موج احساسات و با پناه‌بردن به مسیرهای انحرافی یا فراموشی آرمان‌های امام هزینه‌های گزافی را برای زندگی مردم ایجاد کرده‌اند. آنان با صدای بلند، همسنگی ملت را مخدوش کردند و به تعبیر شهید مطهری فرصت‌طلبان اثر قدر تند را افراطی شعار می‌دهند تا انقلابیون را کنار بزنند.»

لاریجانی گفت که مسئله مهم ایجاد وفق و وحدت و همبستگی ملی در کشور است. او عنوان کرد: «هر کسی وعده بهشت در این شرایط پیچیده کشور می‌دهد، خلاف می‌گوید. باید اول از اثبات جهنم اختلاف و لج‌بازی و فراطگری و کارنابندی را خاموش کرد. حل مشکلات کشور با هوش‌های پویولیستی و تردبان‌سازی از محرومیت ملت حل نمی‌شود.»

او در پاسخ به این پرسش که به چه دلیل حاضر به ثبت‌نام شد، گفت: «من با کسی رایزنی نکردم. آنچه من را مصمم کرد به ثبت‌نام اقدام کنم، این بود که احساس کردم شرایط ایران به نحوی است که کسانی که در این مسائل داخلی نمی‌توانند مشکل اصلی را سامان دهند، بنابراین پس از سخنان رهبری مبنی بر اینکه کسانی که بین خود و خدای‌شان در خودشان این را می‌بینند که توانایی حل مشکلات را دارند، با به عرصه بگذارند و ثبت‌نام کنند، این اقدام را انجام دادم.»

پزشکیان: نامزد پوششی جهانگیری نیستم

مسعود پزشکیان، نماینده مجلس یازدهم که سابقه نایب‌رئیسی در مجلس قبل را دارد نیز بعد از ثبت‌نام گفت: «نمی‌شود با افرادی که سال‌ها به مسئولیت داشته و مسبب مشکلات هستند، راه را ادامه داد. باور غلطی است که فکر کنیم این افراد می‌توانند مشکلات را حل کنند. آموزه را از آزمون خطاست.»

او در پاسخ به این پرسشش که به نفع چه کسی کناره‌گیری خواهد کرد، عنوان کرد: «من با قدرت در صحنه هستم؛ اما اگر اقبال مردم در جبهه اصلاحات براساس نظرسنجی‌های ملی به یک نفر زیادت باشد، گفتهام با نفع آن فرد کنار می‌روم. اشتباه است که گفته شود نامزد پوششی جهانگیری هستم.» آخوندی، می‌آیم تا گلوله‌های تجاری را باز کنم عیب آخوندی، وزیر سابق دولت حسن روحانی نیز دیروز به وزارت کشور رفت و ثبت‌نام کرد. او پس از نام‌نویسی در جمع خبرنگاران گفت می‌آیم تا گلوله‌های تجاری ایران را باز کنم؛ زیرا که مسیر تولید و توسعه اقتصادی تنها از مجرای آزادی تجارت می‌گذرد.

او با تأکید بر اینکه نگران ایران هستم، افزود: «من می‌فهمم که شهروندان ایران پدیده چنددولتی یا بی‌دولتی را با تمام رگ و پوست‌شان حس می‌کنند. مردم مشاهده می‌کنند که دولت مستقر امکان سیاست‌گذاری ندارد و کمتر

سیاست

رئِیسی، جهانگیری، لاریجانی، ضرغامی، جلیلی، رضایی و آخوندی برای تصدی ریاست‌جمهوری نامزد شدند

پایان همه حدس و گمان‌ها

علی ایوبی. عینیت فرحی، آتا

سیاستی را می‌تواند بته نتیجه برساند و اغلب، مشکل‌های مردم حل نمی‌شوند و بر هم انباشته می‌شوند. بسیاری از گرفتاری‌های شهروندان روی زمین مانده، تا جایی که دولت حتی توان و امکان تصمیم‌گیری برای تهدیدی فوری مانند بیماری همه‌گیر کرونا را نیز از دست داده است.»

آخوندی ادامه داد: «در ایده ایرانی که من به آن باور دارم، ایران چهارراه جهان و ستون فقرات راه ابریشم است؛ بنابراین برترین مأموریت ما در جهان بازنگه‌داشتن این چهارراه و حفظ امنیت و روانی حرکت در این راه است.»

کوکبکیان: کارت رفاه خواهم داد

مصطفی کوکبکیان، فعال اصلاح‌طلب و دبیرکل حزب مردم‌سالاری نیز بعد از نام‌نویسی گفت رشد نقدینگی یکی از مشکلات کشور است و من برای حل این مشکل اختصاص کارت رفاهی به جای پرداخت مستقیم یارانه را در برنامه دارم. او عنوان کرد: «مشکل اساسی مردم، مشکلات معیشتی و اقتصادی است. باورم این است که بزرگ‌ترین ضربه‌ای که خورده‌ایم، کاهش ارزش پول ملی است که برای حل این مشکل برنامه دارم و معتقدم باید به استقلال بانک مرکزی بپندیشیم تا بانک مرکزی تابع رئیس‌جمهور نباشد. ۱۵ برنامه تفصیلی اقتصادی دیگر هم دارم که به‌زودی رونمایی می‌شود.»

ضرغامی: من روحانی نیستم

عزت‌الله ضرغامی، رئیس اسبق صداوسیما نیز وارد گود انتخاباتی شد و نام‌نویسی کرد. او سپس در جمع خبرنگاران گفت میانگین سنی دستیاران من زیر ۴۰ سال است و این یک سبک عملی به سیاست‌هایی است که رهبری فرمودند.

او افزود: «باید با صلابت و قدرت زیر زمین وضعیت میرا و موهوم و جعلی بازماندگان تقاطع قدرت و ثروت که همه مقدسات را هزینه خود کرده‌اند، زد. کوچک‌صفتانی که سال‌هاست بر طبل دفع‌حداتری می‌کوبند و افراطگری و کارنابندی قبیله خود درآورده‌اند. سوداگرانی که هرگز به‌نصر از «اصول» و «اصلاح» نبرده‌اند و سال‌هاست ملت بی‌پناه را اسیر جنگ زرگری خود ساخته‌اند.»

ضرغامی تاسف خورد که اولین برنامه‌ای که باید اعلام کند، امنیت غذایی است. او همچنین گفت: «یکی از شعارهای من این است که من روحانی نیستم و با صدای بلند این را برای مردم یادآوری خواهم کرد. یکی از اقدامات اشتباه دولت روحانی تبدیل همه موضوعات کشور به موضوعات دوقطبی

از دوقطبی مذکره و ضدمذاکره و دیگری فضای مجازی و فیلترینگ است. ملت ایران بدانند که فرصت تاریخی مذاکره را از ملت ایران، دولت آقای روحانی گرفت.»

ابراهیم رئیسی: نافی حضور هیچ‌کس نیستم

رئیس دستگاه قضا نیز بعد از ثبت‌نام در انتخابات ریاست‌جمهوری گفت به صورت مستقل آمده و هرچند گروه‌های بسیاری از او دعوت کرده‌اند؛ اما حضورش نافی حضور هیچ‌کس نیست. او ادامه داد: «من رقیب جناح‌های سیاسی و گروه‌های مختلف نیستم. من رقیب ناکارآمدی هستم و در این میدان همان‌طورکه در دستگاه قضایی از همکاری دانشگاه، حوزه و سایر بخش‌ها استفاده کردم، در این عرصه هم استفاده می‌کنم. معتقدم هیچ بن‌بستی برای اداره امور کشور وجود نداشته و همه امکانات را داریم و باید یک مدیریت کارآمد و جهادی باشد.»

رئِیسی گفت بنای ایجاد ستاد انتخاباتی و امکان مالی برای هزینه‌کردن ندادر و همه مردمی که او را دعوت کردند، خودشان ستادهای خودجوش با شعار «هر خانه یک ستاد» تشکیل می‌دهند. او درباره اینکه برنامه‌ای برای حضور در انتخابات داشته، عنوان کرد: «انتظار من این بود که در این میدان، عزیزی غیر از من حضور پیدا کند؛ چراکه من کار مهم و مأموریتی سنگین داشته و دارم. با نزدیکی به ایام انتخابات احساس کردم همه درخواست‌هایی که از سوی مردم و جامعه خیجانی و دغدغه‌مند می‌شود، برای من مسئولیتی جدی ایجاد می‌کند که دیگر جای راحت‌طلبی و عاقبت‌طلبی نیست. من در این قوه کارهایی به عهده دارم؛ اما اهمیت حوزه دستگاه اجرایی از این قوه بیشتر است.»

رئِیسی ادامه داد: «گفته بودم با توجه به مسئولیت در قوه قضائیه نمی‌خواهم بیایم؛ اما وضعیت و عرصه به نحوی پیش رفت که این مسئولیت به گردن من افتاد، تا جایی که احساس کردم اگر از زیر بار آن شانه خالی کنم، فرار از مسئولیت و خدمتگزاری به مردم است.»

اسحاق جهانگیری: امیدوار بودم نیازی به حضورم نباشد

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور نیز بعد از ثبت‌نام به جمع خبرنگاران رفت و عنوان کرد: «در این بیابانه آمده بود؛ «فصد ورود به این انتخابات را نداشتم و امیدوار بودم نیازی به حضورم نباشد؛ اما با توجه به نیامدن برادر عزیزم دکتر جواد طریف و عدم امکان ثبت‌نام تعدادی دیگر از کسانی که می‌توانستند این مسئولیت را بپذیرند و اینکه جبهه اصلاحات ایران، رهبران و شخصیت‌های دلسوز اصلاح‌طلب و بسیاری از جوانان و فعالان سیاسی و مدنی تشخیص داده‌اند که باید به صحنه بیایم، بدرغم میل و مصلحت شخصی و با تکرل به خدا از قبول مسئولیت شانه خالی نمی‌کنم. آبرو و تجربه‌ام را که متعلق به ملت است، تقدیم ملت می‌کنم. با آگاهی از شرایط دشوار امروز کشور و سردی‌ها و کناره‌گزینی‌ها وارد این میدان می‌شوم و از هیچ تلاش و اقدامی، تا آنجا که ارزش‌ها و هویت اصلاح‌گرایانم را تهدید نکند، دریغ نمی‌کنم.»

مسئولیت به گردن من افتاد، تا جایی که احساس کردم اگر از زیر بار آن شانه خالی کنم، فرار از مسئولیت و خدمتگزاری به مردم است.»

اسحاق جهانگیری: امیدوار بودم نیازی به حضورم نباشد

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور نیز بعد از ثبت‌نام به جمع خبرنگاران رفت و بیانیه انتخاباتی خود را خواند. در این بیانیه آمده بود: «فصد ورود به این انتخابات را نداشتم و امیدوار بودم نیازی به حضورم نباشد؛ اما با توجه به نیامدن برادر عزیزم دکتر جواد طریف و عدم امکان ثبت‌نام تعدادی دیگر از کسانی که می‌توانستند این مسئولیت را بپذیرند و اینکه جبهه اصلاحات ایران، رهبران و شخصیت‌های دلسوز اصلاح‌طلب و بسیاری از جوانان و فعالان سیاسی و مدنی تشخیص داده‌اند که باید به صحنه بیایم، بدرغم میل و مصلحت شخصی و با تکرل به خدا از قبول مسئولیت شانه خالی نمی‌کنم. آبرو و تجربه‌ام را که متعلق به ملت است، تقدیم ملت می‌کنم. با آگاهی از شرایط دشوار امروز کشور و سردی‌ها و کناره‌گزینی‌ها وارد این میدان می‌شوم و از هیچ تلاش و اقدامی، تا آنجا که ارزش‌ها و هویت اصلاح‌گرایانم را تهدید نکند، دریغ نمی‌کنم.»

او ادامه داد: «می‌دانم که چه شرایط سختی پیش‌روی رئیس‌جمهوری آینده است، اما نمی‌شدد راه عاقبت پیش گرفت. به مردم هم نمی‌توانم وعده‌های ناممکن دروغین بدهم. ما به خون شهدا و هم‌وطنانی که اسیر فقر، رنج، کولبری، سوخت‌بری و تبعیض‌اند مدیونیم. آینده را باید با خودمان بسازیم. امروز خوشبختانه زمینه احیای مجدد برجام و رفق تحریم‌ها به مقدمه‌ای برای گشایش در وضعیت کشور و معیشت مردم است، فراهم شده است و نباید در این مسیر مانعی ایجاد کنند. کشودن گره‌های ناشی از تحریم‌های شدید سه‌ساله که ضربات سنگینی بر پیکر اقتصاد کشور وارد کرده، کاری بسیار دشوار و سنگین است. ادامه مسیر رده عزتمندانانه تحریم‌ها را باید مدبرانه پی گرفت و البته بعد از پایان تحریم‌ها نیز بازسازی اقتصاد کشور دشواری‌ها و پیچیدگی‌ها و الزامات زیادی دارد.»

جهانگیری گفت: «با مشکلات کنونی کشور از نزدیک آشنا هستم و می‌پذیرم اگر مسئولانه به میدان نیایم، در بدر شدن وضع جامعه و خسارت‌های ناشی از عدم ورود به انتخابات ممکن است

سهمیم باشم. برای همین، در کنار همه نیروهایی که نگران وضعیت و آینده کشورند و دغدغه رنج هم‌وطنانسان را دارند، برای جلب مشارکت مؤثر مردم تلاش خواهم کرد. می‌دانم بدون افزایش مشارکت مردم و صحنه‌آمدن جمعیت خاموش در انتخابات نمی‌توان پیروز شد. درک می‌کنم که اکنون بسیاری از هم‌وطنانم به سوء‌حکمرانی‌ها معترض‌اند و امیدی به انتخابات ندارند و راه فخر با سندوق را مطرح می‌کنند، اما برای به‌رزوی همین ایرانیان، راهی روشن‌تر از احیای صندوق رأی و تلاش فداکارانه برای افزایش اثربخشی رأی عموم مردم نمی‌شناسم.» او همچنین اضافه کرد: «ما به‌عنوان معاون‌اول اختیارش را نداشتم و برای بسط توسعهٔ فراگیر و پایدار، دموکراتیک، متوازن و مشارکتی ضروری و ممکن می‌دانم. اجرایی خواهم کرد و برای بسط عدالت، آزادی، مردم‌سالاری و رفاه ایرانیان و بالیدن ایران در قرن پانزدهم شمسی هرچه در توان دارم را عرضه می‌کنم و «دولتِ ملت» را تشکیل خواهم داد.

شرعتمداری: «دولت‌گفت‌وگوی فراگیر» تشکیل می‌دهم

او در پاسخ به این پرسشش که در صورت ردصلاحیت چه واکنشی خواهد داشت، گفت فکر نمی‌کنم با سابقهٔ ۱۶ساله در هیئت دولت ردصلاحیت شوم، سپس به سوالاتی گفت اما اگر ردصلاحیت شوم چه می‌توانم بکنم؟ شاید بیمه آنان را قطع کنم، چون همچنان وزیر هستم.

عبدالناصر همتی: بدون وابستگی آدمم

رئیس بانک مرکزی نیز بعد از ثبت‌نام در جمع خبرنگاران گفت امروز جایگاه اقتصاد کشور و رفاه و آرامش مردم مهم‌تر از تلاش و صبوری مردم

سال هجدهم • شماره ۴۰۰۲ • روزانه شوق

<div><div> </div></div>
<p>ادامه از صفحه اول</p>

وکالت سیاسی

…دولت را از یکه‌تازی در اداره امور عمومی نجات می‌دهد و در نهایت سبب می‌شود که از درون اجتماع نهادهایی برای مشارکت کارشناسان و حکمرانی عمومی سر بر آورد.

● **دوم:** مقاله‌هایی ارائه می‌دهم تا به‌خوبی ضرورت وجود نهادی برای «وکالت سیاسی» را نشان دهم. حدوداً سه سال پیش بحران کامیون‌داران و رانندگان به‌صورت یک موج ناشناخته کشور را دربر گرفت. من به‌عنوان کسی که بخشی از مسئولیت رسیدگی به این موضوع را داشتم شاهد بودم که عملاً هیچ‌کس نه از درون دولت و نه از بیرون نمی‌توانست و نمی‌دانست که بالاخره مشکل اساسی چیست؟ و سخن نهایی و راه‌حل نهایی کدام است؟

کامیون‌داران فقط از زجری که می‌کشیدند گلایه داشتند و خواهان افزایش کرایه بار بودند؛ چیزی که به نفعشان نبود ولی خیال می‌کردند که برایشان مفید است! نمایندگانی از مجلس در بی‌عکس‌گرفتن و استفاده ابزاری از آنان بودند و جز نمایش و مصاحبه کار دیگری بلد نبودند. سازمان برنامه راه‌حل واضحی نداشت و در ملاقاتی که نمایندگان کامیون‌داران و رانندگان با رئیس سازمان برنامه داشتند تصمیم بر این شد که به‌شکلی ناشایانه و غیرکارشناسی ۲۰ درصد به کرایه بار افزوده شود.

این در حالی بود که از این ۲۰ درصد در نهایت مبلغ ناچیزی به راننده می‌رسید. مسئولان وزارت راه به طریق دیگری از جمع‌بندی راه‌حلی روشن عاجز بودند. چند پرسش مهم وجود داشت که باید به پاسخ روشنی دست می‌یافتیم.

اولاً، کشف حق می‌کردیم. یعنی باید می‌دیدیم که رانندگان، کامیون‌داران، شرکت‌های حمل‌ونقل، تأمین اجتماعی، بانک‌ها و… چه حقوق و تکالیفی دارند.

ثانیاً، مطلوب‌ترین راه‌حل سیاسی را درمی‌یافتیم.

ثالثاً، این راه‌حل را تحریر حقوقی می‌کردیم و آن را به قالب قانون یا آیین‌نامه درمی‌آوردیم. هیچ‌کدام از این سه اقدام، متولی روشنی نداشت در نتیجه پس از مدتی کش‌وقوس و جلسات طولانی همه دچار فرسودگی دیوان‌سالاری و حمله اقدام خاصی محقق نشد و تغییری ایجاد نشد. یک راه‌حل مدنی برای تدوین سیاست و تحریر حقوقی این سیاست‌ها استفاده از بخش خصوصی و به‌اصطلاح «دیوان‌سالاری مدنی» است. یعنی شرکت‌هایی برای چنین نیازهایی تشکیل شوند و به یاری گروه‌های اجتماعی بیابند و وظیفه‌کشف حق، طراحی سیاست‌های پیشنهادی و تحریر حقوقی مطالبات را انجام دهند تا گروه‌ها و افسشاری همچون رانندگان و کامیون‌داران مطالبات خود بپردازند و حقوقی شفاف کرده و آن را پیگیری کنند. به‌صورت سنتی عرضه‌نویسان برای افراد خصوصی در حوالی ساختمان‌های دستگاه‌های دولتی چنین وظیفه‌ای را در قبال دریافت مبلغی انجام می‌دهند. اما این سنّت ساده نهادینه نشده و شکل رسمی حقوقی نیافته است.

مثال‌های دیگری برای روشن‌شدن چگونگی کارکرد وکالت سیاسی وجود دارد: معلمان سال‌هاست که از وضع خود گلایه دارند، اما مطالبات آنان به قالب‌های گوناگون سیاسی موجود در آنجا به واسطهٔ کارکرد وکالت سیاسی وجود دارد؛ معلمان سال‌هاست که از وضع خود گلایه دارند، اما مطالبات آنان به قالب‌های گوناگون سیاسی موجود در آنجا به واسطهٔ کارکرد وکالت سیاسی وجود دارد؛ معلمان سال‌هاست که از وضع خود گلایه دارند، اما مطالبات آنان به قالب‌های گوناگون سیاسی موجود در آنجا به واسطهٔ کارکرد وکالت سیاسی وجود دارد؛ معلمان سال‌هاست که از وضع خود گلایه دارند، اما مطالبات آنان به قالب‌های گوناگون سیاسی موجود در آنجا به واسطهٔ کارکرد وکالت سیاسی وجود دارد؛

موجودراران سال‌هاست که در پی تعریفه خدمات‌اند و هرچند قانونی نیز برای آنها به تصویب مجلس رسیده بود، اما عملاً اجرا نمی‌شد. آنها نیز نیازمند «وکیل سیاسی»‌اند تا از طریق دیوان عدالت خوزش را پی بگیرند. مدت‌هاست که آموزشگاه‌های رانندگی با نیروی انتظامی بر سر سامان‌دهی امور مربوط به آموزش‌های راهنمایی‌رواندگیی مجادله دارند. آنها شاید دقیقاً نمی‌دانند چه می‌خواهند یا چه باید بخواهند یا چه می‌توانند بخواهند. آنها نیازمند «وکیل سیاسی»‌اند که اولاً، خواسته‌های آنها را در قالب یک طرح سیاسی منقح کند و ثانیاً، این سیاست را در قالب حقوقی درآورد تا بتوانند در دیوان‌سالاری دولتی مطالبات خود را تعقیب کنند. تلاش‌های ناموفقی در ادوار گوناگون دولت‌ها انجام شده است تا جلیلی با تأکید بر اینکه کشور را با نمایش نمی‌توان اداره کرد، افزود: «هشت سال قبل این تجربه را به‌خوبی نشان داد و برخی نمایش‌ها نشان داد که اگر ریشه در واقعیت نداشته باشند، مشکلی را از مردم برطرف نمی‌کنند. اگر نگویم می‌خواهیم به چه نتیجه‌ای در انتخابات‌ها برسیم، خود نمایش تبدیل به عرصه‌ای از کارنامه می‌شود که برای ملت سودی ندارد.»

ابوالحسن فیروزآبادی، دبیر شورای‌عالی فضای مجازی، علیرضا زاکانی، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس، حجت‌الاسلام محس رحامی، مسعود زریبافان، حجت‌الاسلام رسول منتخب‌نیا و محمدجواد حق‌شناس، عضو‌فعلی شورای شهر تهران از جمله افرادی بودند که روز گذشته در وزارت کشور ثبت‌نام کردند. حالا باید منتظر ماند و دید شورای نگهبان از میان افرادی که در پنج روز گذشته برای تصدی ریاست دولت ثبت‌نام کرده‌اند، کدامیک را تأیید صلاحیت خواهد کرد.